

ЗАХТЈЕВ ЗА ДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ НА ИЗВЈЕШТАЈ О УРАЂЕНОЈ ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Шифра за идентификацију дисертације: 3166/14

Шифра УДК (бројчано): 159.923:616.895.4

Web адреса на којој се налази извјештај Комисије о урађеној докторској дисертацији:
www.ffuis.edu.ba

СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

Молимо вас да, у складу са чланом 149. Закона о високом образовању, (Службени гласник РС број 73/10, 104/11, 84/12, 108/13 и 44/15) дате сагласност на урађену докторску дисертацију:

Назив дисертације: ***Карактеристике раних породичних односа особа обољелих од депресије***

Научна област УДК (текст): Психологија типова, Депресивна стања

Презиме и име кандидата: **мр Амела Абидовић Мачковић**

Ментор и састав комисије за оцјену дисертације:

1. Др Спасенија Ђеранић, редовни професор, Клиничка психологија, Филозофски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву, ментор;
2. Др Ирена Станић, доцент, Клиничка психологија, Филозофски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву и
3. Др Нада Васелић, ванредни професор, Клиничка психологија, Филозофски факултет у Бањој Луци, Универзитет у Бањој Луци.

Главни допринос дисертације:

Бројна истраживања код нас и у свијету показују да је депресија болест савременог човјека и да се симптоми депресије одражавају на укупни квалитет живота и значајно смањују функционалност на свим животним подручјима. Истраживања Bowlbi-ја и Spitz-a, актуелна крајем прошлог и почетком овог вијека значајно су допринијела разумијевању етиологије депресивних поремећаја. Посебно је истраживачки подстицајно било откриће тзв. анаклитичке депресије од стране Spitz-a, код дјете која су била изложена раном афективном лишавању од стране мајке. Истраживања током рата и у послеријатном периоду на просторима бивше Југославије, инспирисана Bowlby-јевим открићима о значају ране сепарације, као и истраживања А. Фројд о посљедицама одвајања дјете од родитеља током рата, показала су повезаност бројних психопатолошких појава са проблематичним интеракцијама током раног дјетињства. Посебно се депресија доводи у везу са поремећајем у породици, а нарочито са губитком значајних породичних фигура у раном дјетињству. Фројдова метафора „Сјенка изгубљеног објекта спустила се на его“ у случају депресије и данас је инспиративна за истраживаче психоаналитичке, али и других теоријских оријентација. Актуелност теме се може сагледати и са становишта могућности откривања фактора у раном дјетињству, који могу водити депресији па и суициду, који је најчешћи пратилац управо овог поремећаја. Испитивање специфичности образаца афективног везивања те стилова родитељства код особа обољелих од депресије отворило је додатни простор за превентивно дјеловање током најранијег развоја. Резултати који су се добијени у овом истраживању могли би послужити као полазна основа за различите превентивне програме, као и едукативне програме за будуће родитеље.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме и име кандидата : мр Амела Абидовић Мачковић

Назив завршеног факултета: Филозофски факултет у Сарајеву

Одсек, група, смјер: Психологија

Година дипломирања: 2007.

Назив специјализације: -

Назив магистарске тезе: Димензије родитељства, социјална подршка и самопоимање младих из потпуних и непотпуних породица

Научно подручје: Психологија

Година одбране: 2013.

Факултет и мјесто: Филозофски факултет у Сарајеву

Објављени радови кандидата:

1. Абидовић, А. (2011). Опажени стрес код сарадника запослених на факултетима, Дидактички путокази, 58:71-74.
2. Абидовић, А. (2011). Концептуално одређење социјалне подршке и њена улога у процесу опоравка од трауме, Траума центар, Сарајево.
3. Мусић, М., Абидовић, А., Бабић, Н., Мујарић, Е., Дервишевић, С., Слатина, Е., Салибашић, М., Туна, Е. (2013). Задовољство животом и ризична понашања код адолесцената средњих школа, *Materia socio medica*, Сарајево; 25 (3):178-181.
4. Абидовић, А., Мусић, М. (2013). Механизам и динамика насиља у породици, Самнамед, Нови Пазар.
5. Абидовић, А, Алихоџић, А. (2013). Детерминанте самопоштовања у адолесценцији, *NIR*, Часопис за науку-истраживање-развој, бр.4, Брчко (193-203).
6. Абидовић-Мачковић, А., Суључић, А. (2014). Културни идентитет, Зборник радова Филозофског факултета Зеница.
7. Абидовић-Мачковић, А., Мусић, М., Факић, А., Пепић, Е., Дервишевић, А., Туна, Е. (2016). Димензије личности као предиктори самопоштовања. *Balkan Journal of Health science*, vol.2, Сарајево (125-131).
8. Абидовић-Мачковић, А. (2017). Когнитивно-бихевиорални третман депресивних поремећаја: приказ случаја, *ТТЕМ*, вол.12, бр. 2, (87-93).

Назив и сједиште организације у којој је кандидат запослен: Центар за ментално здравље Завидовићи

Радно мјесто: Психолог

Потврђујемо да кандидат испуњава услове утврђене чланом 149. Закона о високом образовању (Службени гласник РС број 73/10, 104/11, 84/12, 108/13 и 44/15).

У прилогу достављамо:

- Извјештај Комисије о оцјени урађене докторске дисертације;
- Приједлог одлуке Наставно-научног вијећа Филозофског факултета Пале о усвајању извјештаја Комисије за оцјену урађене докторске дисертације.

ДЕКАН

Доц. др Драга Мاستиловић

Телефон/факс: + 387 (0)57 223 479, 227 410, Адреса: Алексе Шантића 1 71420 Пале, е-пошта: filozof@paleol.net, <http://www.ffuis.edu.ba>
Telefon/faks: + 387 (0)57 223 479, 227 410, Adresa: Alekse Šantića 1 71420 Pale, e-pošta: filozof@paleol.net, <http://www.ffuis.edu.ba>

Број: 3666/17

Датум: 12. 12. 2017. године

На основу члана 71. Закона о високом образовању Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15 и 90/16) и члана 57. Статута Универзитета у Источном Сарајеву (број 01-С-294-III/11, 01-С-250-Х/12, 01-С-41-ХVII/13, 01-С-198-ХХ/13, 01-С-44-ХVII/13 и 01-С-419-ХХХIV/14), Наставно-научно вијеће Филозофског факултета Пале, на 246. сједници, одржаној 12. децембра 2017. године, донијело је

ПРИЈЕДЛОГ ОДЛУКЕ

о извјештају Комисије за оцјену и одбрану докторске дисертације
кандидата мр Амеле Абидовић Мачковић

I

Усваја се извјештај Комисије за оцјену и одбрану докторске дисертације *Карактеристике раних породичних односа особа обољелих од депресије* кандидата мр Амеле Абидовић Мачковић, у саставу:

1. Др Спасенија Теранић, редовни професор, Клиничка психологија, Филозофски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву, ментор;
2. Др Ирена Станић, доцент, Клиничка психологија, Филозофски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву и
3. Др Нада Васелић, ванредни професор, Клиничка психологија, Филозофски факултет у Бањој Луци, Универзитет у Бањој Луци.

II

Коначну одлуку о усвајању извјештаја Комисије за оцјену и одбрану докторске дисертације *Карактеристике раних породичних односа особа обољелих од депресије* кандидата мр Амеле Абидовић Мачковић, донијеће Сенат Универзитета у Источном Сарајеву.

ПРЕДСЈЕДНИК ВИЈЕЋА

Доц. др Драга Мاستиловић

Доставити:

- Сенату Универзитета;
- Кандидату;
- Комисији (1-3);
- У досије;
- У списе;
- Архиви.

Одлуком Наставно-научног вијећа Филозофског факултета Пале, Универзитета у Источном Сарајеву, број 2894/17 од 17.10.2017., именована је Комисија за оцјену и одбрану урађене докторске дисертације кандидата Амеле Абидовић- Мачковић под насловом "Карактеристике раних породичних односа особа обољелих од депресије"

(у даљем тексту: Комисија) у сљедећем саставу:

- Др Спасенија Теранић, редовни професор, Клиничка психологија, Филозофски факултет Пале, Универзитет у Источноом Сарајеву;
- Др Ирена Станић, доцент, Клиничка психологија, Филозофски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву;
- Др Нада Васелић, ванредни професор, Клиничка психологија, Филозофски факултет у Бањој Луци, Универзитет у Бањој Луци;

Комисија прегледала је и оцијенила докторску дисертацију и о томе подноси Наставно-научном вијећу Филозофског факултета Пале, Универзитета у Источном Сарајеву следећи

ИЗВЈЕШТАЈ **о оцјени урађене докторске дисертације**

- Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у одређеној научној области
Тема докторске дисертације „Карактеристике раних породичних односа особа обољелих од депресије“ је веома актуелна и истраживачки вишеструко инспиративна. Бројна истраживања код нас и у свијету показују да је депресија болест савременог човјека и да се симптоми депресије одражавају на укупни квалитет живота и значајно смањују функционалност на свим животним подручјима. Истраживања Bowlbi-ја и Spitz-a, актуелна крајем прошлог и почетком овог вијека значајно су допринијела разумијевању етиологије депресивних поремећаја. Посебно је истраживачки подстицајно било откриће тзв. анаклитичке депресије од стране Spitz-a, код дјете која су била изложена раном афективном лишавању од стране мајке. Истраживања током рата и у послеријатном периоду на просторима бивше Југославије, инспирисана Bowlby-јевим открићима о значају ране сепарације, као и истраживања А. Фројд о посљедицама одвајања дјете од родитеља током рата, показала су повезаност бројних психопатолошких појава са проблематичним интеракцијама током раног дјетињства. Посебно се депресија доводи у везу са поремећајем у породици, а нарочито са губитком значајних породичних фигура у раном дјетињству. Фројдова метафора „Сјенка изгубљеног објекта спустила се на его“ у случају депресије и данас је инспиративна за истраживаче психоаналитичке, али и других теоријских оријентација. Актуелност теме се може сагледати и са становишта могућности откривања фактора у раном дјетињству, који могу водити депресији па и суициду, који је најчешћи пратилац управо овог поремећаја. Испитивање специфичности образаца афективног везивања те стилова родитељства код особа обољелих од депресије отворило је

додатни простор за превентивно дјеловање током најранијег развоја. Резултати који су се добијени у овом истраживању могли би послужити као полазна основа за различите превентивне програме, као и едукативне програме за будуће родитеље.

- Оцјену да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у одговарајућој научној области

Докторска дисертација мр Амеле Абидовић-Мачковић представља оригиналан научно-истраживачки рад, што се огледа, првенствено, у оригиналном сагледавању веза између конструката, који су, појединачно или у другом контексту веза истраживани од стране других истраживача. Кандидаткиња је најдоминантније теоријске приступе депресији: Психоаналитичко учење о раном развоју строгог суперега, когнитивно учење о когнитивним дисторзијама, те бихејвиорално учење о наученој беспомоћности, приказала коректно, а затим је елементе тих теорија повезала са неким конструктима, који су се појавили у новијим теоријама, које изградњу личности, па и њених психопатолошких својстава сагледавају кроз квалитет ране интеракције у породици. Ове интеракције односе се на квалитет односа са сваким родитељем појединачно, родитељима као паром, те интеракције међу браћом и сестрама. Теорије о афективној везаности и тзв. PART теорија додатно су разрађене и, што је посебно значајно, у истраживању су кориштени инструменти, који су базирани на овим теоријама. Посебно треба истаћи да је истраживање обављено на узорку испитаника, чија депресија је клинички верификована. Поређење групе клинички депресивних особа са групом психички здравих у погледу наведених варијабли везаних за рани развој, омогућило је високу валидност добијених резултата, односно, могућност јасне дистинкције у погледу одабраних варијабли између двије групе испитаника. Тако се може констатовати да је повезаност депресије са раним развојем у овом раду истраживана на сасвим нов и оригиналан начин при чему су у цјелини поштовани научни стандарди у процесу истраживања.

Преглед остварених резултата рада кандидата у одређеној научној области

Мр Амела Абидовић - Мачковић рођена је 18.10.1983. године у Завидовићима. Основне студије психологије завршила је на Филозофском факултету у Сарајеву 2007. године одбравивши дипломски рад под насловом "Опажени стрес код асистената запослених на факултетима". По завршетку студија радила је као професор психологије у гимназији у Завидовићима, а 2008. године бирана је за асистента на Педагошком факултету у Зеници на предмету Психологија одгоја и образовања. Уз рад у средњој школи и на факултету континуирано је ангажована у неколико невладиних организација које се баве људским правима. Посебно се ангажовала у психосоцијалној подршци женама, жртвама породичног насиља. Магистарски рад под насловом "Димензије родитељства, социјална подршка и самопоимање младих из потпуних и непотпуних породица" одбранила је 2013. године и стекла звање магистра психологије.

Сада је запослена у Центру за ментално здравље у Завидовићима. Учествовала је на бројним стручним и научним скуповима из области едукацијске и социјалне психологије. Сертификовани је психотерапеут когнитивно-бихевиоралне психотерапије.

- Објавила је сљедеће радове:

Абидовић, А. (2011). Опажени стрес код сарадника запослених на факултетима, Дидактички путокази, 58:71-74.

Абидовић, А. (2011). Концептуално одређење социјалне подршке и њена улога у

процесу опоравка од трауме, Траума центар, Сарајево.

Мусић, М., Абидовић, А., Бабић, Н., Мујарић, Е., Дервишевић, С., Слатина, Е., Салибашић, М., Туна, Е. (2013). Задовољство животом и ризична понашања код адолесцената средњих школа, *Materia socio medica*, Сарајево; 25 (3):178-181.

Абидовић, А., Мусић, М. (2013). Механизам и динамика насиља у породици, Самнамед, Нови Пазар.

Абидовић, А., Алихоџић, А. (2013). Детерминанте самопоштовања у адолесценцији, *NIR*, Часопис за науку-истраживање-развој, бр.4, Брчко (193-203).

Абидовић-Мачковић, А., Суључић, А. (2014). Културни идентитет, Зборник радова Филозофског факултета Зеница.

Абидовић-Мачковић, А., Мусић, М., Факић, А., Пепић, Е., Дервишевић, А., Туна, Е. (2016). Димензије личности као предиктори самопоштовања. *Balkan Journal of Health science*, vol.2, Сарајево (125-131).

Абидовић-Мачковић, А. (2017). Когнитивно-бихевиорални третман депресивних поремећаја: приказ случаја, *ТТЕМ*, вол.12, бр. 2, (87-93).

- Оцјена о испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему (по поглављима)

Докторска дисертација мр Амеле Абидовић-Мачковић написана је на 166 страница компјутерског фонта *Times New Roman*, величине слова 12 pt и проредка 1.5. Написана је у складу са постојећим методолошким критеријумима и садржи сљедеће дијелове: Увод, Теоријски дио, Методолошки дио, Резултати истраживања, Дискусија, Закључци, Литература и Прилози.

У **Уводу** (4-8) образложен је значај и актуелност одабране теме и указано на распрострањеност и стални пораст броја депресивних поремећаја у данашње вријеме. Укратко су наведени феномени који могу указати на присуство депресивног поремећаја.

Теоријски дио (8-56) посвећен је теоријском разматрању суштинских концепата у оквиру изабране теме. Садржи три веће тематске цјелине које су подјелене на више појединачних дјелова. Прва цјелина бави се депресијом са различитих аспеката: класификација, клиничка слика, појединачна теоријска учења о депресији. Друга цјелина бави се концептом афективне везаности од њеног теоријског утемељења до савременијих приступа и значаја афективне везаности за развој од рођења до одрасле доби. Трећа цјелина бави се родитељством, његовим значајем, стилевима и димензијама родитељства.

Депресија (8-25) обухвата девет подналова и бави се одређењем појма депресија, обиљежјима депресије, клиничком сликом те класификацијом депресије. У оквиру овог поглавља разматране су и најрелевантније теорије депресије: биолошке, психоаналитичке, бихевиоралне и когнитивне. У етиолошком разматрању депресије наведена су истраживања која показују да фактори раног развоја могу бити пресудни за настанак овог поремећаја. Објашњен је и дијатеза-стрес модел који наглашава интеракцију конституционалних и срединских фактора у настанку бројних психичких поремећаја, па и депресије.

Теорије афективне везаности (26-44) је наслов цјелине која обухвата седам подналова. Ова цјелина је од суштинског значаја за одабрану тему докторске дисертације и бави се најприје објашњењем концепта и околности у којима је Болби ову теорију утемељио. Затим се разматра развој афективне везаности од рођења и фактори који одређују процес афективног везивања. Истакнут је значај ране интеракције између дјетета и мајке, те допринос и других чланова породице развоју мултиплих образаца везивања. Објашњени су фактори који одређују индивидуалне разлике у афективном везивању, а затим и димензије и обрасци афективног везивања.

У оквиру ове цјелине на сложен начин се разматра веза између вањске интеракције и унутрашњих репрезентација које се на тај начин формирају.

Родитељство (45-56) је тематска цјелина која је повезана са претходном преко суштинске варијабле у оквиру овог истраживања. Ова цјелина обухвата пет подналова. Након што је дефинисано родитељство и разматра се појединачна улога сваког родитеља, али и родитељског пара у развоју дјетета, наведени су фактори на страни родитеља који могу имати суштински значај у интеракцији са дјететом. Дијете, кроз интернализацију искуства из континуираних интеракција ствара свој унутрашњи свијет, који може бити хармоничан, али и може у њему преовладати осјећање одбачености, сувишности и безврједности, што је случај стварања подлоге за депресивни поремећај у каснијем животу. У оквиру ове цјелине разматрани су стилови родитељства и указано на патолошке варијенте, који представљају пријетњу хармоничном развоју дјетета и носе ризик од патолошких посљедица.

Методолошки дио (57-77) обухвата сљедеће наслове: *Проблеми и циљеви истраживања*: Истраживање је конципирано са циљем да се емпиријским путем пронађу одговори на питања: Да ли особе обољеле од депресије показују разлике у обрасцима афективног везивања, да ли се разликују у погледу индекса родитељског прихватања/одбацивања, те да ли се разликују у погледу односа са браћом и сестрама. С тим у вези садржај са насловом *Циљеви истраживања обухвата* девет конкретно дефинисаних циљева. Наслов *Варијабле* операционализује зависне и независне варијабле чије узајамне релације се провјеравају у емпиријском дијелу истраживања. Затим слиједи наслов *Хипотезе* (пет главних хипотеза и десет специфичних) које укључују хипотезе о разликама између групе депресивних и здравих испитаника у погледу социодемографских обиљежја. *Инструментарј, материјал и опрема* је наслов који у садржају описује примјењене инструменте и њихове метријске карактеристике. *Узорак* обухвата опис структуре узорка и критеријуме по којима је формиран (група депресивних и група психички здравих). Узорак је представљен дескриптивно и табеларно. Под насловом *Поступак истраживања* описана је процедура истраживања, а под насловом *Обрада података* описане су статистичке методе и поступци који су кориштени у обради података. Објашњени су статистички поступци који су кориштени за тестирање појединачних хипотеза.

Резултати истраживања (77-95) приказани су кроз шест наслова: *Основни статистички показатељи нормалности дистрибуције варијабле истраживања*; *Испитивање разлика између димензија породичне афективне везаности у односу на појавност депресије у одраслом добу*; *Испитивање повезаности између индекса родитељског прихватања/ одбијања у односу на појавност депресије у одраслом добу*; *Испитивање повезаности између квалитета односа са браћом/сестрама у раној животној доби и одраслој доби*; *Испитивање повезаности између квалитета пријатељских односа у раној животној доби и појаве депресије у одраслој доби* и *Испитивање статистичке значајности разлике у појави депресивности с обзиром на социодемографске карактеристике испитаника*.

Дискусија (106-135) обухвата комплексну анализу резултата у свјетлу могућих теоријских тумачења и пореди резултате властитог истраживања са резултатима других истраживача, који су се бавили сличним темама.

Закључци (137-138) обухватају сажет приказ резултата у складу са постављеним хипотезама као и теоријске и практичне импликације резултата.

Литература (139-148) обухвата библиографске јединице респектабилних аутора, како домаћих тако и страних. Већина референци је на енглеском језику.

Прилози (149-167) садрже кориштене инструменте у цјелини и неке додатне графичке приказе резултата, који их додатно појашњавају.

- Научне резултате докторске дисертације

Резултати истраживања докторске дисертације на тему *Карактеристике раних породичних односа особа обољелих од депресије* мр Амеле Абидовић - Мачковић дали су значајне доприносе емпиријској провјери улоге фактора ране породичне интеракције у настанку депресивног поремећаја у одраслој животној доби.

Прва хипотеза, која се односила на разлике у погледу образаца афективне везаности у двије испитиване групе парцијално је потврђена (разлика постоји на димензији избјегавања, али не и анксиозности).

Код испитивања повезаности између индекса родитељског прихватања/одбијања у односу на појавност депресије, добивени хијерархијски модел као значајне предикторе у тумачењу варијансе депресивности издваја мајчино прихватање и очево недиференцирано одбијање.

У испитивању разлика између двије групе у погледу односа са браћом/сестрама, показало се да су у групи депресивних испитаници испољавали мање међусобне наклоности, подршке, бриге, љубави и блискости, а такође су испољили више супарништва и антагонизма.

Показало се да је интензитет пријатељских релација са вршњацима у дјетињству био слабији у групи жена које су обољеле од депресије у односу на групу психијички здравих, али код мушкараца се ова разлика није показала статистички значајном.

Када су у питању социодемографске варијабле и појава депресије у одраслој доби, добијена је статистички значајна разлика између двије групе у односу на следеће варијабле: пол, радни статус, ниво образовања и број дјете у примарној породици. Показало се да у одраслој доби жене чешће оболијевају од депресије него мушкарци.

Такође, незапослени појединци показују већу склоност оболијевању од депресије као и појединци са нижим нивоом образовања. Показало се, такође, да већу склоност депресији показују особе у чијој примарној породици је било више од троје дјете.

Уз варијабле, које се односе на карактеристике раних породичних односа, чије учешће у настанку депресије се показало значајним, резултати су такође показали да су значајни предиктори за појаву депресије у одраслој доби неке варијабле везане за актуелну животну позицију (радни статус, образовање, али и пол). Посљедњи наведени резултати отварају ново истраживачко подручје, односно, истраживање односа између актуелних психосоцијалних фактора, којима је изложен појединац и настанка депресије.

У цјелини посматрано, ово истраживање показало је да карактеристике раних породичних односа, првенствено обрасци афективног везивања, квалитет емоционалне везаности са браћом/сестрама те перципирани квалитет родитељства могу бити значајни предиктори настанка депресије у одраслој доби.

- Начин презентирања резултата научној јавности

Имајући на уму да докторска дисертација мр Амеле Абидовић-Мачковић представља оригиналан научни рад, те да су резултати значајни како за теорију тако и праксу, од значаја је њихово презентовање широј научној и стручној јавности у различитим формама. Кандидаткиња је дјелимично резултате истраживања у оквиру докторске дисертације већ користила у раду *Когнитивно-бихевиорални третман депресије* (2017).

Добијени резултати омогућавају да се путем научних радова прикаже значај ране интеракције у развоју депресивног поремећаја и продуби разумијевање генезе овог поремећаја. Очекује се да резултати овог истраживања буду приказани на научним и стручним скуповима у земљи и иностранству. С обзиром да је рад писан теоријски утемељено и да је урађен методолошки коректно, очекује се да се рад интегрално

презентује научној јавности у виду штампане монографије.

Такође би било корисно, будући да се ради о кандидаткињи која се бави клиничком праксом, да своје резултате презентује у интердисциплинарним часописима који се баве проблематиком клиничке психологије и психијатрије. Ови резултати свакако могу бити кориштени као аргументација за прављење програма заштите менталног здравља у оквиру пројеката невладиних удружења у које је кандидаткиња укључена.

• ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

На основу свега напријед наведеног Комисија је констатовала да је мр **Амела Абидовић -Мачковић** у оквиру своје докторске дисертације под насловом *Карактеристике раних породичних односа особа обољелих од депресије* обрадила један веома актуелан и истраживачки релевантан проблем и да урађена дисертација испуњава све критеријуме потребне за самосталан и оригиналан научни рад.

Рад је теоријски добро утемељен, методолошки концепт истраживања је детаљно разрађен почев од предмета, циља, хипотеза, узорка, прикупљања и обраде података, те начина представљања резултата, дискусије и закључака. Кориштена литература при изради дисертације је обимна, савремена и релевантна у односу на истраживану проблематику. Кандидаткиња је при изради докторске дисертације показала завидан ниво научне зрелости и критичности.

Комисија процјењује да су резултати дисертације значајни за психолошку теорију и праксу у смислу доприноса разумијевању фактора који у интерактивном простору дјетета са својом раном околином могу створити основу за појаву депресије у одраслом добу. Тиме се доприноси могућности ране превенције, али и комплекснијег разумијевања генезе постојећих депресивних поремећаја.

Имајући у виду наведену аргументацију, Комисија једногласно позитивно оцјењује урађену докторску дисертацију под насловом "*Карактеристике раних породичних односа особа обољелих од депресије*" мр Амеле Абидовић-Мачковић и предлаже Наставно-научном вијећу Филозофског факултета Универзитета у Источном Сарајеву да прихвати оцјену дисертације из области психологије у цјелини и донесе одлуку која ће кандидаткињи омогућити приступање јавној одбрани докторске дисертације.

Мјесто: Пале

Датум:4.11.2017.

Комисија:

1. Др Спасенија Ћеранић, у звању редовни професор (НО Психологија, УНО Клиничка психологија), Универзитет у Источном Сарајеву, Филозофски факултет у Палама, предсједник Комисије;

2. Др Ирена Станић, у звању доцент (НО Психологија, УНО Клиничка психологија), Универзитет у Источном Сарајеву, Филозофски Факултет у Палама, члан Комисије;

3. Др Нада Васелић, у звању ванредни професор (НО Психологија, УНО Клиничка психологија), Универзитет у Бањој Луци, Филозофски факултет у Бањој Луци, члан Комисије;

Издвојено мишљење:

1. _____, у звању _____ (НО _____, УНО _____),
Универзитет _____,
Факултет _____ у _____, члан Комисије;
